

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona, Negyed évre 4 frt. v. 8 korona
Félévre . 8 frt. v. 16 korona, 1 óra 1 frt 50 kr. v. 5 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38-ik szám.

Egy négyszög ozentimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Pénzintézetek miszsiója.

A magyar pénzintézetek még ma sem jöttek annak tudomására, hogy nekik a részvényeseknek bő osztalékokkal való táplálásán kívül még egyéb és ennél fontosabb feladataik is vannak.

Hogy minők eme feladatok és miképpen kell azokat teljesíteni — alaposan megtanulhatják a hazai oláh és szász pénzintézetek e nemű működése és ennek eredményeiből.

E lapok hasábjain annak idején már beszéltünk arról, hogy az oláh pénzintézetek minő missziót teljesítenek a saját nemzeti és faji érdekeik szolgálatában.

Lássuk ezuttal a nagyobb szász pénzintézetek működését.

Az erdélyi szász bankgyesület például megvásárolta 1892-ben Fehéregyházán az 1880 hold területű Haller-féle birtokot és dél Magyarországból betelepített ötven német családot. A legtöbb telepes jól boldogult és csak nagyon kevés van olyan, kiket másokkal kell helyettesíteni. Egy másik telepes községet Szászváros mellett a Kun István gróftól megvásárolt bencenci birtokon alapítottak, a hova husz evangélikus bácskai sváb családot költöztettek. Mind a két telepen német iskolákat állítottak.

A bankgyesület közelebből megvásárolta a Macskásy-féle birtokot, mely ötszáz hold szántóföldből és rétségből áll s azonkívül 1700 hold erdőből. Az erdő a bankgyesület tulajdona marad, a szántó földeket pedig eladták a határos három falu német lakóinak.

Miután ezek az új német telepesek nagyon jól érzik magukat a szász lapok szerint, több magyarországi sváb család kezd önkéntesen átköltözni az erdélyi szász földre.

Igy telepedett le az utolsó két év alatt több ilyen család Szász-Sebesen is, a hol a kétezer főnyi német lakoságnak a négyezer oláhval szemben nehéz helyzetét megerősíteni segített.

Ha a magyarországi németiség jövőre is ilyen arányban fog bevándorolni a szászok közé, abból a szászok nagy hasznát fognak húzni és az elszóródásnak indult erdélyi szász községek új életre fognak kelni.

Ebből láthatjuk, hogy a nemzetiségi politika érdekében Erdélyben nemcsak az oláh Albina fejt ki erős akcióit, de a szász bankgyesület is.

Ezzel szemben, az erdélyi szász magyar pénzintézetek vezetői az osztalékon kívül ilyesmire nem gondolnak!...

Szemszurásból jótékony célokra, is adnak valamit, de ez oly kevés, hogy említésre sem méltó. Pedig valamivel kisebb osztalékkal, mennyi hasznát tehetnének pénzintézeteink a magyar nemzeti politika érdekében.

Hát pénzintézeteink vezetőinek nincs tudomásuk a székely kíváncsorsárról?...

Mért nem telepítenek ők is alkalmas helyre székelyeket! Itt vannak például mindjárt a roppant területű brassói állami erdők, melyeknek egy része szakértők szerint szántóföld alá való, nem lehetne-e telepítésül használni!

Erdélyben az állami birtokok hold száma szinte egy millió. Mily célirányos telepítést lehetne véghez vinni pénz töke segítségével.

Ne obágassanak, hogy nincs elég töke!...

Van bizony, mert máskülönbem nem lehetnének zsiros osztalékok. S tekintve a magyar pénzintézetek számára, szép eredményt vihetnének véghez, ha a nyereszkesedésen kívül, hazafias érzet is vezetné a pénzintézetek vezetőit.

Az összes magyar pénzintézetek száma elérte az ezret. Ezek közül mintegy nyolczvan pénzintézet Horvátország területén működik. A szűkebb

Magyarországon 900 pénzintézetnél több van s ezeknek egyesített főmőrlegei a múlt év végén a következő felettel érdekes adatokat mutatják.

Alaptőke	193 millió forint.
Tartalék	97 " "
Nyugdíj és seg. alap	16 " "
Takarék betétek, zálog levelek, pénztári jegyek	1325 " "
Értékpapír és ércz-pénz készlet	165 " "
Váltó tárcza	470 " "
Jelzálog kölcsönök	765 " "
Kölcsön értékpapírokra	117 " "
Személyi hitel — — —	30 millió frt
Ingatlan vagyon — — —	33 " "
Iparvállalatokba fektetett tőke — — —	19 " "
Tiszta nyereség — — —	33 " "

Harminezhárom millió forint tisztá nyereség, 193 millió forint alaptőkére átlag 17 és fél százalékos kamatozásnak felel meg, a mi valóban rendkívül kedvező gyümölcsözés.

Azt hisszük eljött ideje, hogy pénzintézeteink vezetői a nemzeti érdekre is fordítsanak valami gondot s vegyenek példát e tekintetben az oláh és szász pénzintézetektől.

Politikai hir.

Az abrudbányai kerület utolsó maradt. Történt pedig akképen, hogy Lukács László pénzügyminiszter Egerben kapott mandátumot, Abrudbányán lemondott képviselői tisztségéről. A pénzügyminisztertől Lukács György akarta örökölni a mandátumot, talán meg is választják, ha időközben ki nem nevezik Békésvármegye főispánjának. Most már az abrudbányaiak úgy gondolkoznak és azt akarják, hogy dr. Nagy Károly abrudbányai főorvost küldjék fel a t. Háza. Ellenében a kormánypart Perczel Bénit léptette fel, a ki másodszori bukása után azt akarja bizonyítani, hogy háromszor merészkedik a magyar. De hiába merészkedik, Nagy Károly dr. megválasztása bizonyos, bár az erős hajsza a kormánypart részéről megindult, vegyítve egy jó adag vesztegetéssel.

A névtelen levél.

Budapesti tudósítók közlése szerint az összes politikai pártkörökben hétfőn este meg lehetőséget ígertek hangulat közt tárgyalták a Bánffy-féle névtelen levél ügyét.

A szabadelvű klubban szokatlanul sokan jelentek meg s a miniszterek sem majdaktak távol. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök is megjelent, de csakhamar a kártyaszobába ment s kilenczór kártyázott, míg a tagok nagy része távozott. Először ő is a többiek közé vegyült s csakhamar a levél a f f ér került sorra. Bánffy a klubban is azt ismételte, hogy nem tudta, nem emlékezett, kitől jutott hozzá a levél, s abban a pillanatban, a mikor azt nyilvánosságra hozta, eszébe se jutott Vészi. Ezuttal Vésziről elítélőleg nyilatkoztak, a mit persze a klubtagok helyben hagytak.

Bánffy ezek után — elmenvén a kedve attól, hogy a képviselőházban olvasgasson fel idegen leveleket — a klubban olvasott fel választott szemelvényeket abból a „száz meg száz” levélből s titkos aktákból, melyek birtokában vannak. Ezeken a szemelvényeken azután a párt jól mulatott.

Ez a mesterségesen csinált hangulat leplezte természetesen a többség egyes tagjainak kevésbé derűs hangulatát.

Az ellenzéki pártkörökben nagyon határozottan nyilvánult Bánffy ellen a hangulat. Szóba került az egyik klubban, hogy az egész ellenzék szolidariter távozzék a képviselőház ülésterméből, ha Bánffy belép. Sok szó folyt a pártkörökben arról is, hogy mi lesz a Bánffy ellen beadandó bünvádi feljelentéssel. A szabadelvűpártban azt vitatták, hogy a feljelentésnek a törvényszék nem adhat helyet, mert Rosenberg (Radó), a ki a levelet Vészhez juttatta, a levelet eldobott, ki seperi való szemét közt találta, mint kise-

lejtett holmit, melyre a gazdája már nem reflektál.

Azt is hangoztatták a szabadelvű körben, hogy nincs helye a bünvádi feljelentésnek azért, mert a levél tartalmának felhasználása a miniszter védelme alatt álló parlamentben történt, a melynek színe előtt történetkért és mondottakért mindenekelőtt csak a parlamenti felelősségre vonásnak van helye.

A sajtósokat is sokat emlegették a klubban, a mint hogy Bánffy is megemlékezett róluk e beszédében. Bánffy szerint ugyanis a néppárt régi irodájában, a József-köruton annyi aktát hagyott szétszórva, a szemét közt, hogy a József-köruti sajtakereskedésekben hebegtek néppárti aktákba csomagoltak s így ha valaki sajtót vásárolt, néppárti aktát is kapott azért. Ezt a beavatottak komolyan állítják, de bajos elbinni.

Blaskovics — mint értestülünk — feljelentését már holnap, vagy holnapután megtéteti dr. Günther Antal ügyvéddel. Blaskovics különben — hir szerint — írásbelileg bejelenti az egész esetet a nemzeti kaszinó választmányának s annak véleményét kéri ki erre az esetre vonatkozólag. Érdekesnek találjuk itt megjegyezni, hogy gr. Károlyi István, a nemzeti kaszinó kitűnő tagja ma a Horánszky rosszalási javaslata mellett szavazott.

A levéltitok.

Lapszemle.

Blaskovics Ferencz levele nem tette meg Bánffy Dezső bárónak azt a szolgálatot, melyre az hivatva lett volna. Ez a levél egy olyan fegyver, mely azt sebezte meg, a kinek kezében volt.

Legyünk udvariasak Bánffy Dezső iránt és mondjuk róla azt, a mit a bécsi nuncius mondott a napokban Wlassics miniszterrel: sajnálatos félreértésnek esett áldozatul. A félreértés az volt, hogy Bánffy Dezső báró, Magyarország miniszterelnöke, azt hitte, hogy neki szabad felolvasnia egy olyan levelet, melynek ő sem írója, sem czimzettje. Annnyira beleéltte magát a hadvezéri szerepbe, hogy azt hitte, a mint a háboruban megesk, hogy az egyik fél elfogja a másiknak az üzeneteit, úgy lehet és szabad a politikai életben is közrekerített levelekkel tönkretenni az ellenzéki pártokat.

Disznóság.

E cím alatt az A—ny többek közt a következőket írja:

A disznók a vastagbőrűek fajtájához tartoznak. Szellemi tulajdonságai alantok maradnak, jellemük csökönyös és összetartó. Étvágyuk kitűnő. Mindent feltalálnak, a mi ehető, a leghizkonyabbak az állatok között. Ösmeretes a tisztaságtól való idegenkedésük, s a vályuba, melyből esznek, lábaikkal is belemásznak, hogy más állat undorodik utánuk enni, s még a disznólegelőre se jár a gulya. A vizbe, melyet isznak, belefeküsznek. Szeretik a mocsarat és orrukkal turkálnak a földben. Rendkívül szaporak.

A disznók gyűlést tartottak. Egy kolompós kitűrt a földből egy fényes ezüst pénzt, melyet valaki elvesztett. Értékét nem ősmerte; csak úgy jászott vele. De midőn el akarták tőle venni, az egész nyáj összefőlt, így szoktak tenni a disznók, ha valaki őket megbosszantja. És szét is tépik az idegent, ha elbuktathatják. Mindezen tulajdonságoknál fogva a disznók nem nagy tisztelben részesülnek az embereknel. Ezért a mi illetlen, nyevetlen, jogtalan és becstelen: azt disznóságnak szokás nevezni.

Ezért a szóért: disznóság, Szilágyi elnök tegnap rendre utasította Ivánka Oszkárt, ki azt a szabadelvű párt vezérével szemben használhatta, a miért ez Blaskovics elvesztett levélét Molnár apáthoz, kikutatta, s mintha saját tulajdona lenne, nyilvánosságra hozta.

Szilágyi Dezső a jelen országgyűlésben ezen szót: disznóság, alkalmatlannak találta. De akár illik, akár nem illik, a kifejezés és a benne rejlő hasonlat a levél-eltulajdonítás és közzététel esetére, s akár tetszik a miniszterelnök eljárása a szabadelvű pártnak, akár nem tetszik: ez semmit sem változtat a tényálláson, sem a büntetőtörvénykönyvnek a levéltitok megsértéséről és az orgazdaság vétségéről szóló paragrafusain. A talált levél sem képezte a szabadelvű párt vezérének tulajdonát, s jellemző, hogy ő azt visszaadta, magát nemkötelezettségnek nyilvánította.

A Nemzeti Kaszinó, nem hisszük, hogy tagjai között megtűné az olyan gavalért kinek mások leveleiről, a levéltitokról és ha idegen levelek birtokában jut, azoknak a jogos tulajdonosok ellen való felhasználásáról hasonló fogalmak vannak, s azok szerint ese-

lekszik és ez a választmányának tudomására jut. De utóvégre a Nemzeti Kaszinó zárt testület mely szabad tetszése szerint határoz a felett, mit tekint becsületnek s kit fogad be tagjául, kit nem. De a bíróság, mely országos törvények szerint ítél, ezekhez köve van, s a miniszterelnök eljárásának megítélésére kezünkbe adja a kulcsot.

Az indikreáció esetei elég gyakoriak; ma is hivatkozott egy ilyenre Gajary Ödön Bánffy mellett, mintha a kormányelnökök, mentené az, hogyha a „Magyarország” nevű hirlap követ el hasonló indikreációt. Ha abban az esetben, melyet párhuzamképen a szabadelvűpárt vezére mellett felhozott, — bírói ítélet nem provokáltatott, mert a magánpanaszos a törvényszék előtt nem emelt vádat: számos más esetben, midőn panasz tétetett, bíróságaink marasztaló ítéletet hoztak. Hiszen csak nem rég, ép-n a „Magyarország” szerkesztőjével, Inczedy Lászlóval és a földművelési miniszterium egy írnokéval történt, hogy elorzott okmányok közléséért bűnöseknek találattak. Hasonló okból Ábrányi Kornél ellen a „Pesti Napló”-nál házkutatást rendelt el a törvényszék, kinek ügye még most is függben van. És ámbár sem egy hirlapíró a miniszterelnökkel, sem egy hirlapi cikket egy kormánykijelentéssel a parlamentben egyenlőnek nem vesztünk, mert sokkal súlyosabb számítás alá esik az állam képviselője s a törvények végrehajtásának őre és az országgyűlés egy újságpapíránál: a magyar bíróságok itt sem tűrték el a levéltitok megszegését. — Azt kiabálta a szabadelvűpárt, hogy Blaskovits levele a „szemét”-ben találtatott.

Hát a mezőkövesdi hadgyakorlatoknál az onnét küldött, s az „Egyetértés”-ben megjelent kabineti távirat nem szintén a papirkosárban találtatott? Egy távirat nem is levél. De a törvény nem tesz különbséget, s a járásbíró Váncsa Mihály miskolci újságíró a levéltitok megsértéséért bizony elítélte. Be is csukták. Azután, Szapáry alatt, német távszűrgőny ment Tapolcsányból; azt Győrfy József újságíró szerezte meg s hozta nyilvánosságra. Az államügyész vádat emelt ellene, nevezetesen per támadt az az elsőfoku bíróság Szakács József elnökle a alatt a vádlottat felmentette, minek következtében Szakács József a törvényszéki elnökségitől áthelyeztetett. A felső bíróságok pedig Győrfyt vétkeinek találták és fogságba küldték.

Ily előzmények után ítelhetnek-e más-képen a magyar királyi bíróságok, ha a vádlott Bánffy Dezső báró, miniszterelnök lenne? Ha van törvény, ha van bíró, ha van joggyűlönség Magyarországon, a hasonló bűn hasonló büntetést követel.

Ha pedig nincs a törvényeknek uralma, a szabadelvű párt megtagadhatja vezérének kiadását, s nagyobb lesz — a disznóság.

Bocsánatot kérek a disznóktól a sértésért, hogy eddig őket tartottam a legpiszkosabb állatoknak. A disznók igen hasznos lények, — agyaruk is van, a disznókat tisztelték.

Sülyedés.

A M—g vezércikkre pedig így szól a többek közt:

A miniszterelnök beszédre készült. Jól értjük meg: a költségvetési beszédre. Tehát olyan beszédre, mely irányt és hatalmat adjon az ország politikájának és gondolatokat ébresszen a publicisztikában és a közélet összes tényezőiben. És beszédre készülvén, »a nemzeti párt politikájának és programjának kérdését is megvilágosítani akarta. Hogy ezt tehesse, iratai közt keresgált és »megtaláltam ezen iratot és a helyzet tisztázására, az ország kellő tájékozására igen alkalmasnak találtam«.

Ugyan melyik iratot találta meg a helyzet tisztázására és az ország kellő tájékozására? Még elhinni is nehéz a mit mondok. Megtalálta . . . Mit? Azt az iratot, melyet a néppárt »kétségelentlen a sajtós céljaira hagyott hátra«. Ilyen irattal tisztázza Magyarországi miniszterelnöke a helyzetet! Ilyen iratot tart a parlamentnek ez a vezére, igen alkalmasnak az ország kellő tájékozására!

Oh, letűnt nagy időnek elhunyt nagy szellemei, fordítsátok el lelkiismereteiket ettől az aszkoros, sovány tájéktól! A gyorsíró ezt jegyzi föl: „Élénk helyeslés a jobboldalon.” Élénken helyeslik azt, hogy a vezér sajtatakkal tisztázza a politikai helyzetet. Volt-e ország valaha így megalázva? Ime a sajtapír mint faktor az ország tájékoztatásánál.

„Mikor én a beszédem előkészítése érdekében adataimat összeszedtem, akkor vettem igénybe ezt az iratot, mint anyagot.” Mert oh, a miniszterelnök ur nem rögtönöz. Tudja, hogy minden szó súlyosan esik a latba, ha tőle jön. Tehát beszédjére előkészül. Iratai közt anyagot keres. És mit talál? Egy sajtotakarót. Ezt aztán igénybe veszi. Mert hát a nemzeti párt politikájának és program-

jának kérdését megvilágosítani” akarja. Már mint a takaróval. Az Apponyi gróf politikájait! Bizonyára Apponyi is így készült beszédjeire. Ő is ilyen anyagot vesz igénybe. A könyvtár semmi. Az ország testi-lelki állapotát kutató buvárlat: semmi.

A nemzet történelmi helyzetéből levont következtetés: semmi. Hanem a „sajtó céljaira hátrahagyott irat” politikai, gazdasági, történelmi és állambölcsészeti dokumentum egy miniszterelnök költségvetési beszédjének előkészületénél.

Ehhez a szemérről szedett beszédanyaghoz még erkölcsi förtelem is járul. Erről is Bánffy ur uyujt bizonyosságot. Bevallja, hogy a levélkerítő a levél közlését a „lap tisztességével megegyezőknek nem vélte. Azt is bevallja, hogy Vészi ur, ki a levéllel a miniszterelnökséghez szállította, a „tiltó kijelentést fenntartotta.” Vagyis, hogy Vészi ur tiltakozott a levél nyilvános közlése ellen.

A kormányelnök ur erkölcsi botlása itt mutatkozik a maga szörnytségében. Ugyanis a miniszterelnök ur így beszél Vészi urról:

„Vészi urat korrekt embernek ismerem.”

„Ninden kétséget kizárólag teljes mértékben jellemes, szavahihető egyén, kinek szavaiban nincs okom és jogom kételkedni.” „Nem akarom, hogy az illető eljárására valami jogtalan bírálat alkalmazassék.”

„Egyáltalában semmi felelősség, vagy olyan vád nem terhelheti, mely talán reája homályt vehetne.”

„Reája nem találhatott az a kifejezés sem, a melyet használtam, hogy lopott.”

„Szükségesnek tartottam ezt elmondani azért is, mért ezt tőlem joggal kívánhatta.” Igy beszélt Bánffy ur.

Látható, hogy ezeket a pontokat Vészi ur egyenesen megkövetelte a miniszterelnök urtól. A beszédnek ez a része tehát a legslányabb vesszőfutás, a mit valaha férfi elkövetethet.

De látható az is, hogy a kormányelnök Vészi urat kifogástalan, korrekt embernek tartja. Nos? Ez a korrekt egyén ugy vélekedett, hogy a levél nyilvánosságra hozatala a tisztességgel nem egyezik össze, sőt előre is tiltakozott a közzététel ellen.

Mit művelt tehát Bánffy ur, mikor egy »kifogástalan korrekt« férfianak a tisztességről alkotott fogalmával homlokegyenest ellenkezőt cselekedett.

Mikor pedig minden így történt meg, a hogy megírtam: akkor a Ház többsége szavazás utján helyesnek nyilvánítja a miniszterelnök eljárását.

Cso da e, ha ennek a Háznak nincsen tekintélye arra, hogy köztisztletben részesülhessen és nincs ereje arra, hogy feladatának megfelelhessen?

Segits magadon és az lsten is megsegít.

Manapság egyik a másiká nélkül nem boldogulhatunk s csak akkor cselekszünk észszerűen s csak akkor kerülthetjük el leggyakrabban a nem várt érzékeny hátrányokat, ha mindenre mit tehetségünk egészben fel nem ér, egy másik felebarátunk segítségét, tanácsát kikérjük, hisz az régi dolog, hogy több ember több erő s annyi tehetség.

Érezzük manapság az élet terheit, s nem nélkülözhetjük egyik a másiká tanácsait, erejét, s hogy a terheket észszerűen könyvben lektüzdhesük, s hogy munkásságunkat érvényre juttathassuk, s hogy munkásságunk gyümölcseit mind magunk, mind pedig utódainknak biztosíthassuk — egyik a másikára van elválaszthatlan szükségünk.

Együtt egy akarattal sokat kivivhatunk, különösen közösséges dolgoknál egyedül semmit, tehát szövetségünk kell egymással, jövő boldogságunkat alapítsuk asszervezkész méltó eszméjére, s igyekezzünk minden erőnkkel az eszmét érvényesíteni, mely ha oda jut, ugy anyagilag, mint erkölcsileg megleszünk védve és szilárdulva.

Elmondottak után felteszek egy példát a tájbiztosítás egy másik szánkban nem létező díjtételeire vonatkozólag, mely 10 év után azt eredményezi — a kisebb gazdának 1000—4000 forint kockázat mellett biztosításánál, hogy a kockázatra befizetett összegre neki vagy utódának nemhogy vissza nem térülhet, sőt 10 év után biztosítási díjat — a végtelenségig egyáltalán nem is fizet.

Nézetem szerint a mostani hátránnyal járó verseny közepette ezen kereten belül

üzletek, úgy a biztosító intézet létjogosultságát (még ha az részvénytársaság is), mint a biztosított feleket állandó anyagi garanciákban részesíti.

Aljón itt tehát az a szerény példa a melyhez én reményeket fűzök, mely felett azért gondolkodtam, hogy közgazdasági életünkben nagy fontossággal bíró tűzbiztosítás terén teendő újítások által — egy bizonyos korláton belül — a kis gazdának mód nyújtsák — egy bizonyos időn túl — mondhatni az ingyen biztosításhoz.

Mai viszonyok szerint, ha egy szalmafedelt ház 1000 frtra biztosítunk ezután 8 frtot, egy zsindelyes után 8 frtot és egy cserép fedelt után 1 forintot fizetünk, tehát a kockázat 3 épület után 3000 forint és ezután a mostani biztosítási díj 13 frt, de ebből lejön ügynöki jutalék címén 15%, 1 frt 80 kr. marad a társaságnak 10 frt 20 kr., de a mai verseny közepette ezen díjösszeg sem állandó.

Ezzel szemben mostan viszonyitunk az általam készített díjtáblázatot.

3 tulajdonos 3 házat 1000—1000 forint tehát 3000 frtra biztosítva mostan fizetnének 12 frtot, de e helyett befizetnek egyenkint 100 frtot, tehát együtt 300 frtot, ennek 4% kamata 12 frt ez alapon elvan esve a példában foglalt 1 szalma, 1 zsindely és 1 cserépfedelt háznak olyképeni biztosítása, hogy a biztosított fél biztosítási díjait nem teljesítette hiába, de viszont a biztosító társaság is az ügynöknek járó 15 százalékos jutalék 1 frt 80 krral többet adott.

Menjünk csak tovább a megoldással. A 100 frt 10 év alatt havi 1 frt 25 kros részletekben lenne befizetendő és pedig 100 frt tőkében havonként 83 kr., ez tíz év után — melynek kamatos kamata csak 4%-kal is 163 frt, hozzá a 83 krockkal befizetett 100 frtot, 263 frt kamata, mely 4 százalékos 10 frt 52 krt eredményez, viselne 1000 forint kockázatot melletti biztosítását, 10 évben belüli havonként 100 frtnak 5 százalékos kamatát 42 frt fizetne be, melyből a mostani rendes díjak s az esetleges károk nyernének kellő fedezetet.

Igy volna szerintem elérve az a körülmény, hogy 10 év után ingyen lehet biztosítani, sőt a biztosított fél még 3—4 százalékos osztalékban részesülhetne, mert ha ily alapon nyugvó biztosító intézet szövetkezés alapon szerveztetnék, s azok legalább is megynként létesülnének s a biztosított felek között, mint hitel a pénz legalább is előnyös 6 százalékos kamattal mellett is értékesíthető volna.

Ki ne tenné, ki ne fizetne be havonként 1 frt 25 krt, 10 évig akkor, a midőn a biztosítási díjat viselő s neki még akkor osztalékot nyújtó tőkéje soha el nem vesz, — s 10 év után végleg megszűnik a biztosítási díj befizetése.

Ily alapon nyugvó biztosító szövetkezetet 1000 lakossal bíró községekben is lehet alakítani, s szerény nézetem szerint feladatának annál inkább megfelelné, ha az biztosított felei között kölcsön művelettel foglalkozna és legalább is egy megyére terjesztené ki működési körét.

Ez alkalommal csak annyit tehettem, a többi az intézőkörre bízom, mert ha csak egy csepp anyagi tehetségem volna hozzá, tölem az áldozatkészség, a fáradhatatlan munkásság el nem maradna, főleg ott, hol egy közös, egy nemes célt kell elérni.

Nagy Ignác.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 27.

— **Kitüntetés.** A király Dobál Antal kolozsvári ügyvédnek, közhasznú tevékenysége elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Elhalasztott sajtóper.** A Szentmarjai marosvásárhelyi törvényszéki elnök által Pálffy Mihály ügyvéds a Marosvásárhelyt megjelenő

„Közérdek“ szerkesztője elleni sajtóper tárgyalását a kolozsvári törvényszék febr. 1-ről febr. 22-re halasztotta. A sajtóper nagyszabású lesz. Előre láthatólag két, esetleg három napig fog tartani. A kir. törvényszéki elnök ellen sajtójának felhozott és incriminált passzusoknak igazán nagy a száma. A sajtóper különben érdekes részletekben bővelkedik.

— **A quota ellen.** Hevesvármegye a quota kérdésében is hi maradt ahhoz a hagyományos hazafisághoz, a mely minden jóra való mozgásban vezérszerepet adott az országnak e nevezetes történelmi mult törvényhatóságának. A quota emelés ellen is Heves vármegye tiltakozott először az ország törvényhatóságai közül. A napokban megtartott közgyűlésen Alföldi Dávid dr. egri tekintélyes ügyvéd indítványára elhatározta a megye bizottsága, hogy felír az országgyűléshez és tiltakozik a quotaemelés ellen. Feliratát pártolós véget megküldi a többi törvényhatóságnak is.

— **Óvoda Kolozsmonostoron.** Már a mult esztendőben panaszkodtunk föl a miatt, hogy Kolozsmonostor kulturális tekintetben el van hanyagolva, a népnevelésről jóformán semmi gondoskodás nincsen. Szóba jött ez a városi képviselőtestületben, valamint a szakosztályokban is. Miután azonban a város maga óvodát nem létesíthet, a tanügyi férfiak magán kezdeményezések a szükségességet hangsúlyozták, melyet azután a város is támogatna. Hogy a népnevelés ügyén segítve legyen, mint értesülünk, most özv. Albert Károlyné okleveles óvodónő készítet egy tervet egy óvoda létesítésére. Az óvoda Monostor városrészt közepontján lenne. Erre a célra ki is szemelt egy naposra néző ablakkal ellátott, ujonnan épült házat, melynek tágas udvarán a gyerekek nyári játszó terült alkalmas szín van. A segélyezést, ha a városi közgyűlés kimondja, az óvoda, mely ott házagot pótol, még a tászon, vagy a nyár elején megnyílhatik.

— **Felolvasás.** Nagy Károly, a kolozsvári kereskedelmi Akadémia tanára fog a legközelebbi vasárnapon előadást tartani az iparos ifjak részére. Előadás címe: „Hogyan hirdettek régen Párisban“ Az előadás ezuttal is a városi közgyűlési termében tartatik meg, előre láthatólag épp oly érdeklődés mellett, mint a minőt a kolozsvári iparos ifjuság az eddigi hasonló előadások iránt tanúsított. Az előadás délután 3 órakor veszi kezdetét.

— **A kolozsvári önkéntes tűzoltó egyesületben** élelnek tevékenység uralkodik. A tisztikar két derék osztályparancsnokkal dr. Széchy Ákos tanárral és Gáman Dező hivatalnokkal növekedett, kik szolgálataikat már át is vették. A parancsnokság az önkéntes tagok között felozatlata a városi vízvezeték tűzcsapok tisztán — és folytonosan használható állapotban tartásának felügyeletét. Az egyesületben minden héten parancsnoksági órát tartanak, a melyek alatt a fontosabb ügyeket megtárgyalják és elintézik.

— **Az „Erdélyi Gazdasági Egyesület“** igazgató-választmánya 1897 év január hó 28-án csütörtökön d. u. 3 órakor, az egyesületi helyiségében (Böközép-utca 11. sz. I. em.) gyűlést tart.

— **Meghívó.** Felkérem a jogászbált rendező bizottság t. tagjait, hogy a f. hó 28-án d. u. 5 órakor a II-ik számu tanteremben, tekintettel a tárgyak fontosságára kivétel nélkül megjelenni sziveskedjenek. Kozma Endre b. elnök.

— **Villamosági tanfolyam.** A kolozsvári ipari szakiskolákkal kapcsolatban szervezett

electro-technikai tanfolyamra — mint újabban értesülünk — 50 hallgató jelentkezett, köztük még Temes megyéből is. A tanfolyamot tegnap dr. Ferenczi Zoltán igazgató ünnepélyesen meg is nyitotta. Szaktanárnak dr. Pfeifer Péter egyetemi tanár-segédet nyerték meg. Az előadások az egyetem fizikai tanteremben lesznek, a melyet dr. Abt Antal tanár az ügy iránt való jó indulatból elismeréseméltó készséggel bocsátott rendelkezésre. A szakiskolák igazgatóságának ez újabb vállalkozása ilyen nem várt sikeréhez csak szerencsét kívánhatunk.

— **Dalestély.** A kolozsvári dalkör által február hó 1-én rendezendő estély iránt városszerte nagy az érdeklődés s így előre láthatólag sikerülnek igérkeznek. A rendező bizottság élén a dalkör derék titkára mindent elkövet, hogy ez alkalommal is a közönséget újabb meglepetésekben részesítse. „A nd a l u z o k“ című két felvonásos víg operette egy igen kellemes zenéjű szindarab, melyben több solo, duett, tercett, quartett és kar váltakozva igen kedélyessé teszi az előadást. A főszerepeket Korb Árnka k. a. Girsik Gyula, Kerekes István, Hadházi Sándor, Borszéki Ákos és Mihalovits Béla urak játsszák, Girsik Gyula ez alkalommal egy szép tenor solot is fog betétül énekelni. A darabot Oberti J. B. tanítótka be sok ügyességgel. A szereplők naponként a Dalkör próba-termében szorgalmasan próbálnak. Az előadásra a meghívók már mind szétküldettek, ugyszintén a pártoló tagsági jegyek is. Felkéretnek, hogy a kik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek neveiket Schusztér Emil ur főtéri titkületben kitett ivre feljegyezni, ugyanott válthatók előre az előadásra szóló jegyek is. Az ablak és karzat jegyek előre gyehzetők és válthatók Cs. Csiky Ernánus dalköri titkárnál (megyeház) és Tuka Mihály pénztárnoknál (üzletvezetőség).

— **A Széchenyitér libaért eped.** A gazdaszonyok köréből azt az óhajtat vették, — hogy a hatóság nem tudna-e oda hatni valamelyes uton, hogy például a széchenyitéri piacon a kofaasszonyok kopaszított baromfit áruljanak. A Széchenyitér piacza ez idők szerint gazdag választékot nyújt a vásárló közönségnek eleven szárnyasokban és más élelmi cikkekben, csak éppen a kopaszított majorság hiányzik és ezért óhajtható volna, hogy szépen kopaszított libák is dísz adjanak az élénk forgalmu térnek.

— **A betörők és tolvajok egyre vakmerőbben** garázdálkodnak városszerte. A boltnak immár egész sokaságát verték fel, úgy, hogy ma holnap alig akad, feltűrtlen bolt. Igaz, hogy a legtöbb helyen ezudarul lefőződtek, mert a fiokokból egy világűr ásitott szembe a legvakmerőbb betörővel is. Éppen ezért újabban a kereskedéseket nem zaklatják és privát lakások feltöréséhez fogott a hónapok óta garázdálkodó betörő banda. Tegnapelőtt egy főtéri lakásba hatoltak be és erősen kísértették már az ezüsttálméket. Szerencsére észrevették a jó madarat, a kik aztán nyomtalanul ellillantak. A mélyen tisztelt rendőrség pedig tájta a száját, hátha sült betörő repül bele.

— **Farsangi hírek.** A kolozsvári ipartestület saját alapja javára 1897. évi február hó 6-án szombaton a városi vígadó összes termében zártkörű ipartestületi bált rendez. A rendező bizottság élén:

Benigni Sámuel tiszteletbeli elnök, Reményik Károly elnök, ifj. Lászlóczy Sámuel alelnök, B. Bak Lajos alelnök, Hirschfeld Lajos titkár, Haas János pénztárnok, Demjén Agoston, Ferenczi Ignác, Hev-si József számvizsgálók állnak. A bizottság a következő tagokból áll: Akeszmán Albert, Andrásfuzsiki Efraim, Balázs Béla, ifj. B. Bak Lajos, B. Bak Sándor, B. Bak Samu, Benyovits István, Csernyánszky Lajos, Csernyánszky Viktor, ifj. Dali Mihály, Demjén Gusztáv, Dévai Ferencz, Dietrich Gyula Endrasser Benedek, Fikler Lajos, Geese Lajos, Gergely Kálmán, ifj. Gergely János, Gyulai László, Hantz Sándor, Ince Elek, id. Jakab Lajos, ifj. Jakab Lajos, Jakab Zsigmond, Kajetan Endre, Kerekes János, Keleti János, Kovács István, Kondász Dani, Klein Ottó, Lengyel Károly, Matucsek József, Mattai Kálmán, Moser Lajos, Müller Gyula, ifj. Nagy János, Nullinek Viktor, Nyitrai Károly, Pfandler Ottó, Polgári István, Régeni György, Reich Frigyes, Rimóczi Ferencz, ifj. Seemann József, Simonffy István, Simonffy Árpád, Simonffy Béla, Szilágyi Lajos, Szászák József, Stadler Ferencz, Spáda János, Schaffner András, Terkál Béla, Tóth József, Tyivorán Sándor, Ujvárosi Lajos, Viski Imre, Zobácz József, bizottsági tagok.

*
A mi bálunk. Igazában a miénk, kolozváriaké lesz az a fényes jelmezés bál, melyet a város rendez hushagyó kedden, a farsang utolsó napján. Nem csak a városatyák és tisztviselők buzgólkodnak a siker érdekében, de a város legszebb asszonyai és leányai is magukévá tették a páratlannak ígérkező bál ügyét. A meghívókat, miből a bizottság 3000 darabot bocsát ki Gombos Ferencz nyomdátulajdonos, városi bizottsági tag, ingyen állítja elő. A meghívók számozva lesznek, s jegyet csak az válthat, a kinek a nevére szól. A jegyek kiadása csak a jövő hó közepén veszi kezdetét.

*
A jogászbál. Alsó és közép páholyokra a bizottság az előjegyzéseket már lezárta és az előjegyzett páholyok f. hó 24-étől kezdve mindenkor átvethetők d. u. 2—3-ig az „Egyetemi Kör“ helyiségében.

*
A szászvárosi ev. ref. Kun-kollegium tanítótestülete és ifjusága folyó évi február hó 6-ikán a „Széchenyi“ szálló nagytermében zártkörű bált rendez.

*
A topanfalvi magy. olyasókor ifjusága a kör pénztárának gyarapítására saját Helységben 1897. évi február hó 6-án táncczszal egybekötött zártkörű társas-estélyt rendez.

*
„A magyarmacsakási bál, mint már előre jelezve volt, f. hó 17-én megtartatott. Sajnos, hogy az Egek Ura, ki a lehető legrosszabb időt adott azon napra, sikertelenné tette azt. A község utjain ama napon oly sár volt, hogy csodálkoztunk még azon néhány vendég is, ki e kritikus időben megjelenésével megúszt. Igen természetes, hogy ily célra, melynek elérésére törekedtünk t. i. a szegény iskolás gyermekek felségelésére a nagy kiadás és csekély bevétel után semmi sem jutott. Jelenlevőket felsorolni fölsőlegnek tarjuk, mert hiszen alig volna kiket. Mindazonáltal kötelességünknek tartjuk felsorolni azokat, kik a játékonozól elérhetősére szíves felhívással akartak kisegíteni. Feldíjazták: Bojaky Sándor és Hirsfeld K. 5—5 Deák Gergely, Murádin Kristóf, Nagy József, Fekete Bogdán, Viski Béla és N. N. 1—1 frtot és Balogh Albert 50 kr.-t. Fogadják ezért említtett urak farró köszönetünket. Magyarmacsák 1897. jan. 21. Rigó György elnök, Kriszán Gabor jegyző.

— **A kolozsvári ev. ref. collegium** építkezési alapjára újabban a következő kegyes adományok folytak be: Dr. Pataky Jenő, Sár-

vár 10 frt, Baz Sámuel, Szászváros 2 frt, Sándor János ref. esperes 2 frt, Kónya Ferencz tanár, Miskolcz 5 frt, Csernyánszky Lajos, Kolozsvár 2 frt, Tokaji János, Maros-Bogát 1 frt, Kondász Ferencz, Kolozsvár öt forint, Benkő József kir. táblabíró, Zsibó 4 frt, Büchler Adolf, Kolozsvár 1 frt, Lohli Mihály, Kolozsvár 50 kr., dr. Papp Domokos kir. ügyész, Torda 2 frt, Páll Miklós, Nyárad-Szereda 1 frt., dr. Kiss Ferencz orvos, Poroszló gy. 10 frt, Kerekes József 1 frt, Horvát Zoltán 1 frt, dr. Hegedűs István, Bpest 25 frt, Horváth József, Hidalmás 5 frt., Révai Pál ref. lelkész, S.-Sz.-György gy. 50 kr., Welldin Vilmos mérnök, dr. Szász Izsákné, dr. Dádainé, özv. Nagy Lajosné, 1—1 frt., Kupferstich Józsefné 50 kr., Veress Gyuláné 50 kr., Bogdán Arthurné 1 frt., Babarczy Tiivadárné 1 frt., Pap Lajosné 50 kr., dr. Vassné 50 kr., Deák András 1 frt., Vajna Miklós, Farnos Dezőné, Malik József, Benedek Jánosné, Sebestyén Sándorné 50—50 kr., Bogdán I.-né 1 frt., Kelemen Margit 50 kr., Zajzon Béláné 50 kr. ifj. Gödri Ferenczné 50 kr. Kelemen Lajosné 50 kr. Imreh Domokosné 50 kr. Császár Dókné 50 kr. Derzi Gizella 50 kr. Farkas Károly Egerbegy gy. 20 kr. Fusi Ida 50 kr. Bartus Sándor 10 kr. Farkas Róza 5 kr. Boér Jenő 1 frt, 50 kr. Fejér Mihály 25 kr. Valaki 5 kr. Deák Mihály Felfalgy. 50 kr. Czobor Mihály 50 kr. Fodor Mihály 30 kr. Eliás Herman 20 kr. Scheider Sámuel 10 kr. Bálint Ferencz 10 kr. özv. Korondi Jánosné 1 fr. Musnai Antal 20 kr. Fogarasi Sándor 10 kr. N. N. 20 kr. Baki András 10 kr. Köszegi Szövetkezet 1 frt. Klein Simon 10 kr. Baki Mihály 10 kr. Baki János 10 kr. Szabó Samu 10 kr. Rácz Ferencz 10 kr. Vadasi Márton 30 kr. Székely János József 5 kr. Széchy Ferencz ref. lelk. 1 frt. A nemesekből adakozóknak a kolozsvári ev. ref. coll. előjárósága hálás köszönetét fejezi ki.

— **A „Népszövetség“** cz. lapból már a negyedik szám is megjelent. A derék lapot megérdemlett támogatásban részesíti az ország hazafias közönsége. Előfizetői száma meghaladja az 1500-at. A 2000-ik előfizető Petőfi összes műveivel tünteti ki a lap kiadhatatlanságát. Legtöbb előfizetője a lapnak Hevesből s azután Csikmegyéből van. Módosabb elvtársaink közül sokan 2—3 példányra fizettek elő.

— **Szomorú jelentés.** Magyargyerómonostori báró Kemény Simon a maga és még névtelen kis leánya, valamint sógora pekrovina Pekri Sándor és neje Tausai Földvári Anna és gyermekei Geiza és Olga nevében szomorúan tudatja nejeének magyargyerómonostori báró Kemény Simonné szül. pekrovina Pekri Emmának 1897. január hó 24-én déli 12 órakor, életének 37-ik, boldog házasságának 16-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 26-án délután 2 órakor fognak Osombardon a halottas háznál a róm. kath. egyház szerzetársa szerint a csomordini család sírkerbe, a feltámadásig, elhelyeztetni. Az engedtelő szent mise áldozat folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor fog Nagy-Enyeden az Egk Ursnak bemutatattni

— **Zeneestély.** A szilágyi somlyói zene-egylet szíves közreműködésével 1897. évi január hó 30-án Krasznán, a község háza termében a krasznai önképző-zenekör jótékony czélra zene estélyt rendez.

— **Jókai főrendiházban.** A magyar költő-fejedelmet királyi őfelsége a főrendiház tagjává nevezte ki. Miután ez a kinevezés „életösszignancia“ szól, tiszta szívvel kívánjuk, hogy a magyar író még sok évtizeden át erőben, egészségben, kifogyhatatlan munkakedvben lehessen tagja törvényhozásunk ama házában, melybe a felség figyelem és kegyelme ezuttal kinevezte. A kegyelmes királyi kézirat így szól: „A főrendiház szervezetének módosításáról szóló

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1897 január 27.

Angela.

ANGOLBÓL FORDÍTOTTA:

AMICA.

XXVI.

(Folytatás.)

(44)

— Angela, azt gondolod, hogy az általam említett sok hiába való hátrány eszébe jutna annak a férfinak valaha, a ki egy ilyen nőnek a szerelmét meg tudta nyerni? — és a tükörbe mutatott. — Angela szeretsz?

Angela lehajolt és megcsókolta a Bob kezét.

— Teljes szívemmel és lelkemmel — válaszolá a Bob szemébe nézve.

— Királyném, csókolj meg! Miaz egymásé vagyunk; és a hátrányokról egy szó sem legyen közöttünk soha.

Könnyben uszó szeméit felemelte az övéihez és mosolygott.

— Bob, én azt gondolom, hogy mint feleséged meghalok a boldogságtól.

— Él, drágám, élj: — mondá Bob, a karjával átszorítva a derekát. Élj, hogy engem isteni boldogságban részesíts.

És szenvedélyes szavakat sugott a leány fülébe.

— Mikor beszéljek az atyáddal?

— A mikor neked tetszik.

— Angela, mikor jössz hozzám?

— Valamelyik nap a jövő héten meglesz az esküvőnk; én nem várakozom hosszasan.

— Nincsenek ruháim, — válaszolá Angela sohajtvá. És attól tartok, hogy nincs pénz, a mivel vegyek.

— Tehát a várakozás szükségtelen, — mondá Bob nevetve.

— Nem szeretem, hogy csak a rajtam levő ruhával menjek hozzád; pedig azon kívül nagyon kevés van.

— Az én menyasszonyom saját szépségébe öltözködve jön hozzám, — mondá Bob imádó tekintettel.

— Örülök, hogy van valamije a mit hozzád vihet.

— Miután nem tehetesz semmiféle bevásárlásokat, a jövő héten megcsúszhatunk, — mondá Bob, édes, rábeszélő hangon. Nekem minél előbb vissza kell menni Ausztráliába, sok dolog vár ottan reám, a mit el kell igazítani.

— És mielőtt oda mennénk, Londonba és Párizsba viszek.

— Nem, nem, ne menjünk oda! szakitá felbe Angela élénken. Te oda szándékoztál ő velem menni.

Szünet állott be; mind a kettőnek a gondolatai Nelliehez tértek. Bob volt az első, ki e szomorító emléket elvetette magától, és a szőnyegen levő tárgyhoz visszatért.

— Édes, nincs miért várakozni. Esküdjünk meg a jövő héten!

— Nagyon korán van.

— Angela, én a szegény Nellit soha sem szerettem másképpen, csak mint cousinomat.

Az ily csekély okokat ne engedd közibünk állani. A nagy bátyám tudja és helyesli. Láttam ötöt mielőtt Kinába elindult, és általam az áldásait küldte neked. Ő mindig azon igyekezett, hogy a szegény Nellivel való eljegyzésemet megakadályozza; ő tudta,

hogy nem szerettem Nellit. Angela, jöjj hozzám; a régi napokban elkövetett kegyetlenségedért, te tartozol nekem valamivel.

Igen, tartozom? Te vagy az én uram; parancsolj, és én engedelmeskedem, mondá Angel, büszke alázatossággal nézve fel rá.

— Tehát a jövő héten?

— Igen a hét vége felé. Nehány napra van szükségem, hogy egy fehér ruháról gondoskodjam; fehérben kívánok megesküdni.

— Jó tehát legyen csütörtökön.

— Nem, Szombaton.

— Elfelejtettem valamit, mondá Bob, rövid szünet mulva. Egy ajándékot hoztam neked.

— Egy gyűrűt! És Angel a gyémántos gyűrűre nézett. Sir, maga nagyon biztos lehetett a válaszmomról, midőn azt a gyűrűt magával hozta.

És igazán kis szájgömbölyessel közelebb simul az ifjuhoz.

— Természetes, hogy az voltam, válaszolá Bob, a gyűrűt a leány ujjára huzva és a kis fehér kezét megcsókolvá.

— Viki Rodhamban van, várja, hogy új urnójának be legyen mutatva, mondá Bob rövid szünet után.

— Miért nem hoztad ide — magaddal?

Nem emlékezel azon nyilatkozatodra, hogy nem kívánod Vikit látni?

— Akkor nem kívántam általa Stuart Royalra és a régi időkre vissza emlékezni.

De most másképpen érzek. Bob, most szeretek azokra a napokra gondolni — kivéve arra, — hogy hozzád oly goromba voltam.

Ez a régi Angelhez hasonlít; a nagy nőnéd még sem tudott belőled egy minta fiatal ladyt csinálni.

— Szegény néném! Bob rajtad kívül soha sem szeretett engem senki.

Bűnösen és nagyon kipirult arcczal rebbentek el egymástól, midőn a szobaleány jelentette, hogy a villás reggeli készen van.

Lucas ur itt fog maradni — mondá Angela.

A szobaleány távozása után Bob a tulajdonjog érzetével — vonta magához Angelát.

— Mikor beszélhetek az atyáddal?

— Ma délután; ő soha sem jön le korábban.

— Mindent el akarok rendezni oly gyorsan, a hogy csak lehet: mindenkiel tudatni akarom, hogy te az enyém vagy.

— Mindenki meg lesz botránkozva, mondá Angela sohajtvá.

— Ki gondol azzal?

Seki, volt a könyveden adott válasz; és kimentek villásreggelizni.

— Új viszonyukban ez az első étkezés együtt. Mily különös volt és mily édes! Angela ült az asztalfőn, és Bobnak oldalt volt terítve; de ő fokozatosan mind közelebb húzódott hozzá, és midőn a cseléd háttal volt fordulva, kezét Angelának az asztalon nyugvó kezére tette.

Az Angel figyelemzetét tekintete által nem egedte magát jó magviselésre térítenni, de bátran mosolygott a szemébe, míg végre Angel pirulva nézett félre.

— Mutasd meg nekem azt a csuda szép szalont, sugta Bob a fülébe, midőn az ebédlőből kijöttek.

És midőn ott voltak, Bob a szépanyja arczkére alá állította a jegyesét, és az élő leányt a festett féppel kezte összehasonlítani, míg az Angel két orczája bíbor színt váltott a pirulástól.

— Bob, én nem akarok több bolondságot hallgatni! mondá Angel, és próbált a karjai közül kiszabadulni.

— Addig hallgatsz, a meddig nekem tetszik.

Szeretném tudni ha vajjon a szép anyád nézett e valaha oly haragosan, a hogy e pillanatban a dedúnokája néz reám?

A szeméi villogtak e oly fényesen? Volt e valaha az orczáján oly gyönyörű pir? És a szegény szeretőtől megtagadta e valaha a csókot, miután nyolcz évig várakoztatta?

— Bob ereszt el.

— Mident a maga idejében. Jó, — ha menni akasz menj, — menj! és eleresztette.

— Most már maradok, mondá Angel pajzsaúl néze az ifju arczára, és gömbölyű fehér állat annak a vállán nyugtatva, nem közdött többet, — hogy a karjaiból kiszabaduljon.

Egyik sem hallotta a hátuk mögött levő ajtót kinyitni, és nem látták a Stuart ur arczát, a mint leányát egy idegen karja

1885. évi VII. t.-cz. 5. § a alapján magyar minisztertanácsom előterjesztésére dr. Jókai Mórt élethossziglan a főrendiház tagjává ki-
nevezem." Kelt Bécsben, 1897. év január hó
23-án. FERENCZ JÓZSEF s. k. Br. Bánffy s. k.

— **Elítélt huszárkapitány.** Pé-
ter Emil huszárkapitány, a nagyszombati
családi dráma bőségek soráról mindeddig még
semmi bizonyosat nem lehetett hallani, hogy
a Westungarische Grenzboten azt írja, hogy
Peták Emil kapitányt, a ki tudvalegőleg fe-
leségére és két bajtársára rálőtt és azokat
nyilvánosan megsebesítette, a katonai törvény-
szék rangvesztésre és két évi várfogságra
ítélte.

— **Pestis.** Bécsből telegrafálják, hogy
a helytartóság a kerületi kapitányságokhoz,
a magisztrátusokhoz és a városi tanácsok-
hoz rendeletet intézett a pestis behurcolása
elleni óvintézkedések ügyében és megbízta
őket, hogy az egészségügyi hiányok azonnal
orvosoltassanak. Goremikin orosz belügymi-
niszter a pestis Oroszországba való hurco-
lásának megakadályozása céljából elrendelte
hogy a perzsa, afgán és kasgari határokon
orvosi megfigyelő állomások állítsanak
fel. Turkesztán több helyiségében és a Ka-
kaszuban örömlomásokot fognak létesíteni.
A Reuter-ügynökség jelenti Szezből: Ma
indulnak el a külön egészségügyi bizottság
orvos tagjai, egy francia kiküldött kíséretében
a guarandása városába, a Sinai határ men-
tén, hogy a pestis elleni intézkedésekről meg-
állapodjanak. A Times of India szerint 1896
szeptember 26-ik óta, a mely időponttól
fogva pestis a bombayi halálzárosai kimutató-
kban első ízben szerepelt hivatalosan,
1885 halálesettel több fordult elő, mint a
mennyi az utolsó 5 év átlaga után vár-
ható lett volna, a miért is e halálesetek bi-
zonyára a pestisnek tulajdonítandók.

— **A szultán vagyona.** Az a kö-
nyvmény, hogy A b d u l H a m i d szultán
50,000 török fontról lemondott civilizáltjá-
nak megállapításánál, aktualissá tette azt a
kérdést, hogy mennyi a szultán jövedelme és
vagyona? A szultán jövedelme a civilizál-
tásból 627,172 font, és a mit birtokai jöve-
delmezek. Ezek a birtokok nem régiben
még semmi hasznat nem hajtottak és csak
a mint A g o s z p a s a lett a szultán va-
gyonának kezelője, emelkedett a jöszágok jö-
vedelme 500,000 font éviösszegre. Agosz p a s a
örömi származású volt és rendkívül tehet-
őleges pénzümber. Halála után megint egy ör-
ömi lett a jöszágok kezelője, Mihály p a s a.
A ki folytatta elődjének pénzügyi műveleteit
és elérte azt, hogy ma már a szultán va-
gyonát 10—12 millió fontra becslik. Ebből
az összegből csak egy kis rész van török pénz-
intézeteknél elhelyezve. Így az Ottomán-bank-
nál 50,000 és a Crédit Lyonnaisnál 150,000
font. Mig londoni bankháznál 5 millió volt
deponálva hosszú ideig s csak mikor három
év előtt Törökország és Anglia között fe-
szültött lett a viszony, vett ki a szultán a
londoni intézetekből három millió fontot és
amerikai pénzintézetekbe adta, a hol külön-
ben már 2 milliója volt. A szultán vagyoná-
nak még egy jó részét német és francia in-
tézetek őrzik.

— **Chimay hercegné** most Genuában
pihen s onnan levelet írt egyik bécsi öse-
méséhez. Azt írja, hogy az ő Rigójával most
igen boldog és nyugodt életet él a budapesti
pokoli kínok után, hol a látogatók annyira
ostromoltak, hogy szinte halálra zaklattak.
Emléktül egy kis arany medallont küldök
őnek — írja a levélben — remélhetőleg az
őrája lánczán fogja viselni. Emlékezzék erről
viszra arra a szegény asszonyra, akit minden
oldalról oly igazságtalanul támadtak s a kit
annyira halálra sebeztek, hogy szavai sin-
csenek védekezésre. A hercegné még azt
is megemlíti, hogy most egyelőre az anyja
betegségéről siet Cannesbe s azután a Ri-
gójával együtt elköltözik valamelyik távoli
világreszbe. Ezt a szomorú hírt írja Rigó
Klára.

— **A zsidók Oroszországban.**
Moszkvából írják: Mióta a minisztérium az
oroszlországi zsidók állapotáról tanácskozott,
ez kezd jobbra fordulni. Ez perze csak abban
a lassu tempóban történik, mint mint minden
más reform Oroszországban, de mégis észlel-
hető az irányban az új és jobb szellem. Így
a kormány egyes kerületekben, a területet,
hol a zsidók megtelepedhetnek, kiterjesztette
s a szénázus is tett egy nyilatkozatot a zsi-
dók érdekében. A kieri rendőrség egy zsidó
kereskedőt kiutasított, mintán körülbelül hat
bétig tartózkodott ott Hat hónapi taróko-
dásra kért engedélyt, de a Triestz kerületi
kormány azt felelte, hogy ilyen hosszú tar-
tozkodást nem engedélyezhet a rendőrfőnök,
hanem csak magasabb kormányközegek.
A szénázus most a napokban azt a határozat-
ot hozta, hogy első céhbeli zsidó kereskedők-
nek Kievdzálándó tartózkodásra van joguk,
hogy a kerületi kormány határozata megse-
misítendő s a kérvényezőknak nincs külön
tartózkodási engedélyre szükség.

— **A gyógytyúk.** A tyúknak eddig
igen kis szerepe volt a baromfi-udvaron kívül.
A tudományok terén csak egy esetben sze-
repet. Akkor sem volt még tyúk, hanem
csak tojás. A híres Columbus-tojás volt, a
mely geografiában tett szert jelentőségre. A
tyúk ezenkívül még csak az igazságszolgá-
latás terén szerepel, mikor kikapja a rejtett
bűnököt. Egyébként csak tojásokat hoz vi-
lágára. Ezután azonban a gyógytudományok
terén is akad dolga. Egy francia tudos, a
ki máskülönbén Lévy Emilnek hívnak fogja
erre az új feladatra. Azt kívánja tőle, hogy
tojjon vastartalmu tojásokat a vérszegény embe-
rek számára. Igen szép feladat az csakhogy
a legkevesebb tyúk tudja teljesíteni. Rézint
azért, mert a tyúk nem rendelésre tojik, ha-
nem az ösztönét követve, részint pedig azért,

mert a vastartalomhoz nem elég az aka-
rat, hanem vas is kell hozzá. Ezen azonban
Lévy ur segít, még pedig igen egyszerű és
elmés módon. Vasat kever a tyúk eledelébe,
a többit azután a kakasra bizza A tapaszta-
latok szerint a kakas megfelel a bizalomnak,
a megevert vas pedig a hivatásnak. A világra
jövő tojás már nem tojás, hanem vasladács,
a melyet a vérszegény páciensek könnyebben
vesznek be, mint a patikában készülteteket. —
Lévy ur a gyógytyúkot szabadalmaztatta, és
szabadalmát egész Európára kiterjesztette.
Még csak azzal tesz most kísérletet, hogy az
új tojásból a vastartalmu tojásból, ha kiköl-
tök nem lesz e vastyuk. Ha igen, óriási módon
fog fellendülni a vasipar. A tyúk nem kerül
többé a fazékba, hanem a kohóba. A bányá-
szok helyébe tyúkok lépnek s ezzel vége van
a bányásztráknak.

Sirdogál .

Sirdogál a bagoly
Ócska kémény szelén;
Áldogál a legény
Egy kis kapu félen.

Vigadnak a házban,
Kitor a kedv hangja;
Tudja, hogy ki vigad;
Nem azt találgatja

Idegesen babrál
Fokosa nyelvvel;
Szembe vágik nézni
Még ma valakivel.

Szentesi Tóth.

Színház.

Kedden harmadszor került színre „Ba-
l a s s a B á l i n t”, F a r k a s Ödön operája,
a közönség élénk érdeklődése mellett. Ugy
vagyunk ez operával, hogy minél többször
halljuk, annál inkább bevérszédnek emlékeze-
tünkbe annak szép, erőteljes, magyaros dal-
lamai. A közönség most is nagy élvezettel
hallgatta végig s minden sikerült rész után
mondhatjuk, hogy az előadás is szerencsésebb
volt az eddigiekénél; a kétnapi pihenés után a
szereplők is jobban tudtak énekelni. Különösen
M e z e y r ő l mondhatjuk ezt, mert ő az első elő-
adások nem volt teljesen hangjánál, de most
már igen s így kiaknázhatta szerepét és ér-
vényre tudta juttatni a darab zenei szépsé-
geit. Forrai Ferike most is nagyon szépen
énekel s kiváló zenei képzettségéről ez al-
kalmmal is bizonyosságot tett. Kassai Éneke
erőteljes volt. Nem akarunk azon néhány ha-
mis énekes ellen kifogást tenni, kik sokat
rontanak az operán, csak azt mondjuk ismét
hogy az első felvonásbeli quarettet ki kellett
volna hagyni, mivel így hamisan, összhang
nélkül énekelve élvezhetetlen.

*

Színházi hírek. A 3 K á z m é r Beöthy
László pompás bohózata, mely a mult évad-
ban oly sok telt házat csinált, vasárnap
újra színre került nagyre zt új kiosztással.
A két fő női szerepet S. Áldor Juliska és
Turchányi Olga játsszák. Vendrei megtartotta
régii jó szerepét, a zenebohócot. A darab
próbái s az ezzel járó bizikli gyakorlatok
serényen folynak.

A Szulán ó p é n t e k i előadásában a cím-
szerepet S. Áldor Juliska, Roxelánt Forrai
Ferike, a rettenetes és kellemetes basákat
Leóvey és Rózsahgyi, Alit — Vendrei,
Gastont — Mezei játsszák. Holnap csütörtök-
kőn — a dolgai nábob leányát ismétlik a
multkorii kiosztással, kivéve Cserny Bertát,
ki Szentirmainét játssa.

Szerkesztőségi üzenetek.

Sz. T. urnak. Az egyik „untaulich.“
Elhagytuk hadd izmosodjék. A másikat be-
soroztuk. A középső versszak kissé homályos,
de gyertyát gyújtunk mellé.

T. M. (Bukarest). Meglehet, hogy he-
tekkel ezelőtt küldött volt valaki az ön ne-
vében verset. Mi akkor bizonyosan elmond-
tuk rá véleményünket s azzal a kéziratokat
átadtuk a papirkosár sötét éjelenek. Kivál-
jalkozhatik arra, hogy használhatatlan kéz-
iratokat őrizzen?

A. Gy. A tehetségnek bizony nem fe-
deztek fel egy szikráját sem. Unalmasan
naiv hangok. Az ilyen verset nyomban el
kell pusztítani és nem szabad megörökíteni.
„A kebelben felfakadt hangulatnak halvány
hangjai“ igen igen kezdetlegsek M. A muzsák
Istenére kérjük, ne küldjön többet belőle.

D. S. (Költemények prózában) Dehogy
költemények! Prózák ezek költemény nél-
kül. Nem közölhetjük.

B. T. Kurtábban jöni fog. Pár verszsa-
kot elhagytunk. Ugy se mond benne semmit.

Városgazdai levelek.

III.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Ezer. — a többit tetszik már tudni az
ezerekről! — bacsánatát kérek, hogy az

elmúlt hiten nem kapagtattam. Nagyan csunya
idő járt is tetszik tudni, hogy in niha-niha
idő júlással is foglalataskadam; nagyantür-
tem a fejemet / mast is, de nagyon, hogy
ennek az abarnais időjárásnak a nyitjara
találjak, ugy annyira, hogy a mint elgan-
dalkazva belikek a Juzsi szugám iradójába,
iszre sem veszem, hogy ez a ganasz ésant
keresztbe rakott lábakkal ül is eregeti a ba-
dar füstüket. Megniztem volna, ha láttam
vulna ezt a gizenguzt, a ki mahalnag azt
hiszi magáru, hogy ti egy megugrasztatt
török basa, de a füst nagyon sürű valt is
nagyan lent járt. Happ! gandalam, miert is
títreim in az in gyengo fejemet alyan na-
gyan?

— Juzsi! . . . Szalak kominyen, nízze
meg csak az iradám dilkeleti falát, nedves-i?

Alyan lambán ált fel ez a Juzsi, hogy
ez üsszehuzatt szíp tili paraplimal, melynül
csak a Moór tanácsasnál láttam szebbet, mi-
kar egyszer riges-rigen Űfelsigit a nip ün-
nepilyen vezette; — mandam, ezzel a szíp,
de nagyon lucskas parazolya!, esknem nya-
kan legyintettem . . . Pedig deahagy legyin-
tettem vulna, deahagy; csak ugy mandam
szerkesztő ur; hiszen nagyon szeretem in
ezt a Juzsit!

Meg vagyank bikessigesen, egyetirtis-
ben, csak mastanába már ti is egy kicsit
akaskadu. Tudja a manu, ma-napság man
nagyan suk az akaskadu ember . . .

Nini, de in meg már szintin addig-
addig akaskadam, hogy el nem felejttem meg-
mandani iszleliseim kivanatját.

— Igen is kedves tekintetes uram, —
mandja hűsigenes Juzsi.

— Nahát mit gandal erül az idürül
Juzsi, mit gandal? . . . A fűt látja mind le-
verüdik, a fal nedves, az in tyukszemem már
nigy naptul fagva fáj, kin megcsik . . . . .
Meglássza Juzsi esü lesz, meglássza . . .

— Abbiz'a tekintetes uram meglehet,
esü lesz, szult szellemesen az in Juzsim.

— Ne akaskadjan, ne akaskadjan, ha
mandam, ircle meg, hogy a mit in mandak
az szent! Irti?

— Értem tekintetes uram, értem.

— Majd mit mandak magának, hogy
anynyit fecseg! Ne járjan a szája irti? . .
Tanuljan a fűtitanácsas urtul, latja ti mig
az utcán is mindig kendüt tesz a szájjára.
Tudja mit jelent az ürmainyul? Nem?! Na
hát megmandak azt, hogy: „Ne szulj szám,
nem fáj fejem“ irti?

Hej Juzsi, Juzsi, sak hasznát vettem in
már az in megfigyeliseimnek. Maga mig nem
tudja, nem irti, hogy milyen furfangasak az
emberek.

Csak egy paranyicska jel, egy masaly
a bajusz alul, a szempilláknak megrándu-
lása alkalmas pillanatban sakszar az ajkak-
nak, szemöldöknek is humluk ránczuknak
állása, anynyit belsü indulatát árul el, hogy
az ember báta barzaug tüle; hát mig aztán
a szemek?! . . Na, de maga ezeket nem
irti.

Hanem tádja mit? . . menjen maga
el Lukács haz is hazza el a petraleumat.

Ezzel aztán vigeztem is mára Juzsi
szugámmal az in háburgu lelkemmel.
Ugy gandalam, hogy már megint nagyon
bizalmus vultam ehhez az emberhez, de me-
gint csak eszembe jün, hogy in mar ezt
ugy megszuktam, hogy nem is esnik jól el-
hagyni.

Is a mint így teprenkedem, egyszer csak
jün az öreg Bagyó bácsi, beszámolni a ten-
napi világitással. Fáin ember az öreg, csak-
hagy ezer a szerencsém is ezer az ti szeren-
csije is, hogy a közvilágításra használt pet-
rulum nagyon büdös. Saha sem lehet tudni,
hogy mi, mire ju.

Így is megtörtinik, hogy nem minden
lámpás világas, de legalább a helyett valahal
egy másik lámpás világás is így a természet
ürültürvinye irvinyesül, — hogy a meglivü
anyagbul semmi sem visz el a világán. Ha-
nem aztán akkor, ha viletlenül ez az átka-
zatt, de migis csak zsiras petrulum nem ily-
len, hanem pidául ulyan szagu vulna, mint
a milyen a Zsigmand testvirek szabadalma-
zatt hosszú nyaku lámpájában ig, mindennap
több-több ulyan lámpás maradna setitebb,
a melyik helyett, sehal sem világítana egy má-
sik lámpás, hanem inkább elsütitülne az a
küzpanti lámpás is, a melyiktül a többi lám-
pásuk világussága függ.

Hja, tekintetes Szerkesztő ur előrelatu
vultam in. A magisztrátusban tübben is van-
nak ilyen elüre látuk. Akkar tájt, mikor ezt
az új találmányu lámpást alyan nagyon hir-
dettük, sakszar kihuzta a zsebibül ez a vin
ruka a hirdettü lapat. Dicsirgesse, magyaráz-
gassa, hogy milyen ju, milyen hasznas és ta-
karikaskadu purtika az.

Biztatgatatt, hogy tegyek előterjesztist
a tanácsnak, hogy szereljünk fel nihány ut-
czát. De átlátam in a szítan tek. Szerkesztő
ur! Gandaltam is tudtam is mindjárt, hogy
lesz nálunk a setítésig! ha pálinkás butko-
sokkal világítunk! — Ugy e bár, hogy csak

higgadteság is ju előrelátás vezirel engem te-
kint. Szerkesztő ur!

Van nekem eszem . . . van bizany! De
János? . . . ti nem hiszi. Is mig sukan nem
hiszik, de hát nem világusithatuk in fel min-
denkit. Pedig de hogy nem, de hogy nem.—
Csak hagyjanak nekem bikit. Anyyi érdekes
dalgat fagak in lassankint elmandani nyilván-
nas müktüdesemből, hogy meg fog bámolni a
világ. Ámbár, hogy tndam a régi örminy kez-
mandást, hogy „ne beszily, ne beszily . . . ne
fecsegj Tódar! hanem csak fizesz!“

Fizetek is szívesen, becölötesen, ámbár
hogy nem a magaméból, de hétfőn man ne
kirjen tülem senki. Todja a manó, de ugy
bele milyedtem a természetes adományok ba-
várlatába, hogy egy kicsit babanás vagyok.

A fűszámvevü barátomnak már sokszar
mandtam, mikar a nagy terhekrül és a sak
adusságukrul kanferáltunk, hogy ha nekem
szut fagadúnak, lehetne segíteni a bajon.

Ü azonban nagyon hitetlen ember, is
mindig aljan kitesen masalyag az in tanács-
adásaimra, hogy nem tudám mast hamarun-
san meg mandani, hogy a szivibül vagy a
májából indul-e ki a masalygása.

Éa mégis csak megtettem a prapazi-
cziómat és mast elmandam itt a nyilvános-
ság előtt is, hogy tadja meg a teks. vársai
tanács, hogy mikipen lehetne legkötönyebben
segíteni a bajon.

Nem mandanám, ha magaman ki nem
prubáltam vulna is saját iszlelisem eredmi-
nyire búszkin nem mutathatuk. De így sze-
riylen is tisztá szivibül indítványazam, hogy
rendelje el a teks. vársai tanács, miszerint
a fűpintzárnak ur hitfün és más ünnepa-
pakan a pintzárbul pintz kiadni ne meriszel-
jék mig a vársagazda által bemutatatt utal-
ványukra sem.

Ha ezt megteszik, ne tessik filni az
adusságtul. Itt vagyuk in ilüpilda rá. Hitfün
suha senkinek nem fizetek, de mnesen is
adusságam! . . .

A teks. szerkesztő urnak igaz hive.
Ceccc.

Közönség köréből.*

Kérdés és keres!

B. lapja Január hó 22-iki száma Kö-
zönség köréből rovatában megjelent ezikk
tagadni igyekszik állításainkat, melyeket is-
mételten fenntartunk. Fenntartunk, mert nem
áll, hogy a tömeges kilépések oka a pályá-
iránti idgenkedés lenne — de a felfigyelő
tanár bánásmódja. Nem áll, hogy a tanári
kar egy h a n g u határozata folytán lett
volna kizárva Daraghy pldul, mert hiszen a
kizáratás után az összes szakiskolai tanárok,
névszerint Gáspár Balázs, Körösy Géza, Ba-
rabás Jenő, Olasz Gyula, Harmath Ödön, Ja-
nichek József, Király Lajos írásbeli nyilat-
kozatot állítottak ki arról, hogy a fentti ki-
zárt fű p é l d á s magaviseletét, ernyedetlen
szorgalmat és k i t ű n ő előmenetelt tanusi-
tott. Ezen nyilatkozatok eredetjéi a kereske-
delmi minisztériumboz vannak felterjesztve,
mig h i v a t a l o s másolatai az illető fél
kezei között vannak. Vagy nem olvasta eze-
ket a méltóságos főigazgató ur? Igen, a fel-
ügyelő bizottság egyhangulag (?) határozott,
de az agyag és köipari iskola igazgatója egy-
hangu intentio után. Mert a kihalgatás nem
történt meg, a vizsgálat detto, hiszen a kire-
kesztettek kérvénye a minisztériumnál még
elintézve a mai napig nincs s e miatt vár az
iratokra a Sz.-udvarhelyi vizsgálbírórság is.
A kizáratk közül egyik sem lón kihalgatva.
Vizsgálat egyáltalában n e m t a r t a t o t t,
vagy ha igen, az oly csendesen folyt le, hogy
az udvarhelyi közönségnek mai napig tuda-
mása nem volt. Vagy ha a vizsgálat lefolyt,
az eredményről a folyamodó fél miért nem
értesítettett, és iratái miért nem küldettek
vissza a mai napig?

Nem csak tény, de való, hogy a szolga
személyzet oly qualificálatlan eljárást kö-
vet el a növendékekkel jelenben is, hogy a
pápuák szigetén sem találának hozzá hasonlót.

A mi az élelmezővel történt felbontást
illeti, arról még az élelmező maga se bir
tudomással a mai napig. Elhísztek, hogy való
és örendünk neki, az intézet reputációja
érdekében.

Kérdjük, miből állott búne Daraghyinak,
kiról a tanári kar mint példás magaviseletű
fiuról nyilatkozik; miből állott a vétéség su-
lyos volta? Kérdjük, hogy miből állott a ju-
talomban részestül Schvaylin búne? Kérdjük,
hogy mi ok miatt hagyta ott a milleniumi
kiállítás gyalog megjárt Pap a tanodát?
Meg vagyunk győződve a mélt. főigazgató ur
jóhiszeműségéről, de nyiltan kijelentjük, hogy
felre lón vezetve a méltóságos gróf Haller
János ur főnöksége alatti felfigyelő bizottság,
félre Nagyméltóságod, félre a tanári kar
egészen, mely önmagával egy confusióba jö-
het, félre lón vezetve a székeludvarhelyi
Agyag és köipari iskola igazgatóság által.

Állításaink fenntartjuk, azért a felelős-
séget elvállaljuk annál is inkább, mivel igaz
ügyünkben az udvarhelyi polgárság előkelő-
sége támogat.

Az iskola tanári kara hivatásától át van
hatva, de nem ugy az igazgató ki a sz o l g a s z e m é l y z e t e t pátronusa alá vette.

*) E rovat alatti közleményekért a fele-
lőség a beküldött illeti. Szerk.

és ki a felfigyelő tanárral, a feloszlott má-
gacsi szakiskola volt igazgatójával egyetem-
ben, növendékeit rabszolgák gyanánt tekinti.
Kérdjük az illető hatóságot vajjon vizsgála-
tuk (?) során felismerték e e jelenségeket,
hogy fel, azt bizonyítják a hamarosan tett
intézkedések (Egy bizalmas dorgatorium, az
élelmező elbocsajtása stb.) és kérjük becses
eddig jóakarattát intézetünk javára továbbra is.

Kérve a tekintetes szerkesztőségtől a
loyalitás nevében soraink szíves közlését,
maradunk

Sz.-Udvarhelyt, 1897 jan. 25-én

hazaifui tisztelettel

Többek nevében.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ táviratai, telefon-tudósításai,
és sürgöny-levelei.)

Országgyűlés.

Budapest, jan. 27.

A Ház mai ülésén folytatták a
belügyi tárcza költségvetésének tár-
gyalását.

Napirend előtt Holló Lajos szó-
lalt fel.

Kijelentette, hogy az a levél, me-
lyet Gajary tegnap felemlített nem
magánlevél volt, hanem a miniszteri-
umhoz beküldött beadvány, tehát köz-
okirat volt.

Ezzel az országot akarták meg-
károsítani.

Tehát nagy különbség vana Bá-
ffy által felolvasott levél s ezokmány
között.

Gajary személyes felszólalása után
Mócsy Antal, Ruffy Pál és Pichler be-
széltek nagy hatással a költségvetés
ellen.

Béke a kulturligában.

Budapest, jan. 26.

Bukarestből írják: A román kul-
turliga kebelében immáron véglegesen
helyre állt a béke s ezental újra
együttesen működik az eddig torzsal-
kodó két párt. A békét külsőleg is
jelezni akarva a Bukarestben tegnap
gyűlésező kongresszus megválasztotta
a liga tiszteletbeli elnökévé Urechia
senátort, ki ellen eddig az elszakad-
tak olyan heves agitációt fejtet-
tek ki.

Egészségügyi kongresszus.

Budapest, jan. 27.

A nemzetközi egészségügyi kongresszus
ügyében írják a „Kel. Ért.-nek Konstanti-
nápolyból. A magas porta külön bizottságot
küldött ki, a mely megszerkeszti a velenzei
nemzetközi egészségügyi kongresszusra kiküld-
ött képviselők számára az utasításokat. A
török kormány elvileg azon az állásponton
van, hogy a Mekikába való zárandoklást nem
tilthatja el, hajlandónak nyilatkozik azonban
az érdektel nagyhatalmakkal egyetértve a
vesztégtázt és a fertőtlenítési óvó intézkede-
söket megtenni, melyek a járvány behurozo-
lását megakadályozzák. Hogy az elrendelendő
óvó intézkedések keresztülviteleét biztosítsa, a
porta a perzsa öbölben, az Océanban és Vö-
röstengeren őrszolgálatot fog létesíteni és
haszonlóképen kellő intézkedéseket fog tenni
a perzsa határon Bajazidtól kezdve egészen
Mohamaráig. A török képviselők azonban a
maguk részéről követelni fogják, hogy Ang-
lia is nagyobb szabáau óvó intézkedéseket
tegyen és ez ügyben emlékiratot is szándé-
koznak benyújtani a kongresszusnak azon
eszközökről, melyekkel a török kormány a
hetvenes években a pestist Kis-Ázsiában és
Mezopotámiában végleg elfojtotta.

Az albánok mozgalma.

Budapest, jan. 26.

Az albán törzsek mozgalmaira vonatko-
zólag írják a „Kel. Ért.-nek Belgrádból. Az
ipeki kerület albán törzsei gyűlést tartottak,
a melyben hosszú vita után elhatározták,
hogy feliratot intéznek a szultánhoz, a mely-
ben előterjesztik követeléseiket. Elsőben is
az a kívánságuk, hogy néhány évre függesz-
sék fel az adóbehajtást; megzúntatását ké-
rik azután a robot kötelezettségnek s a kö-
telező katonai szolgáltnak; kívánják a szul-
tántól, hogy fegyvereket és löszert juttasson
az albán törzseknek egy nemzeti milicia
szervezésére, mely egyuttal csendőrszolgálatot
is teljesít az illető vidéken. Ezen engedme-
nyekkel szemben az albánok kijelentik, hogy
mindenkor készek lesznek a török birodalom
integritását megvédeni s a szultán első hi-
vására hadba szállanak magukszervezte csar-
pataikkal. Az albán törzsek legközelebb
küldöttséget menesztének Konstantinápolyba,
a mely a Jildiz kioszkban és a magas por-
tánál is lépéseket tagyen kívánságaik érde-
kében.

Főszerkesztő:

H I R D E T É S E K.

Sz. 394—1897.

k. i.

Pályázati hirdetmény.

Csikmegyében Gyó.-Várhegy és Gyó.-Salamás községekből alakult, 3420 lelket számláló körben 240 forint évi javadalmazással segédjegyzői állás rendszeresítettén, — annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, s erre az 1883. évi t.-cz. 6. §-ában körülírt minősítéssel bírnak, hogy az oklevéllel, honossági és eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodvényaikat hozzám 1897. évi Február hó 25-éig bezárólag adják be.

Fennebb kitett javadalmazással a magán-munkálatokért járó szabályrendeletileg megállapított díjak is összekötvék; továbbá kilátás van arra, hogy a segédjegyző az államkincstár által évi 110 forint járandósággal anyakönyvvezető helyettesnek is ki fog nevezettni.

Gyó.-Szt.-Miklós, 1897. évi január hó 23-án.

Nagy Tamás,
főszolgabíró.

76. (1—3)

Sz. 516—1897.

78. (1—3)

Arverési hirdetmény.

Nagy-Küküllőmegye keresdi járásába kebeleztet Szász-Dálya község erdejében B. üzemosztályának V. tag a.) és é.), VI. tag a.) és b.) osztályában 542.52 kat. hold területen, az erdő üzemterv szerinti 14161 tm² tölgyfa-menyinyiség a m. kir. Nagyméltóságú Földmívelésügyi Ministerium 71342—1896. 1/2. számú magas engedélyezése alapján folyó évi február hó 22-én délelőtt 10 órakor Szász-Dálya község irodái helyiségében — nyilvános árverésen — a legtöbbet ígérőnek el fog adatni

A tényleges köbtartalom felvétele jelenben lévén folyamatban, a felvétel eredménye az árverés megkezdése előtt köztudomásra fog hozatni.

Az árverés szóbeli, de ennek megkezdése előtt az 50 kros bélyeg és 2000 frt bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatnak.

A kikiáltási ár 20,000 frt.

Minden árverezni szándékozó köteles 2000 frtot készpénzben vagy óvadékképes papirokban az árverés megkezdése előtt letenni.

Az egész vételár pedig az árverés jogerejűvé történt emelkedésétől 8 napok alatt készpénzben Szász-Dálya község pénztárába hiány nélkül befizetendő.

A további feltételek a járási főszolgabírói irodában betekintheők.

Sepsővárt, 1897. évi január hó 23-án.

A keresdi járás főszolgabírója:
Lendvay Sándor.

Sz. 319—1896. b. v.

77. (1—1)

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a m.-vásárhelyi kir. törvényszék 1895. évi 9089. számú végzése következtében Debreczeni Nagy János ügyvéd által képviselt m.-vásárhelyi takarékpénztár részvénytársaság javára Eperjesi Lajos és társai ellen 240 frt és jár. erejéig 1896. évi augusztus hó 3-án fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 380 frtra becsült ktzós tartozékai, egy vastengelyű lőszekér két bórulással és 2 bórham és gyepőlőből álló ingóságok nyilvános árverésen eladhatnak.

Mely árverésnek a moci kir. járásbíró 2453—1896. sz. végzése folytán 240 frt tőke követelés, ennek 1895. évi augusztus hó 25-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 61 forint 06 kbrban bíróilag már megállapított költségek erejéig, U.-Szent-Péteren, a községi bíró házában leendő eszközökre 1897. évi január hó 29-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Mocson, 1897. évi december hó 10. napján.

FERENCZY GYÖRGY,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 1061—1896. végreh.

69. (1—1)

Arverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, miszerint a m.-vásárhelyi kir. törvényszéknek 1896. évi 6268. számú végrehajtást elrendelő és a sz.-régeni kir. járásbírósnak 1896. évi 8534. sz. kiküldő végzése folytán m.-régén Munteán János végrehajtató részére radnótfáji Borda András és társa végrehajtást szentvédők ellen 115 frt o. é. tőke és járulékaik kielégítés képpen 1896. évi szeptember hó 30-ik napján bíróilag lefoglalt és 305 forintra becsült ingóságokra a sz.-régeni kir. járásbíró 1896. évi 11637. számú végzésével a további kielégítési végrehajtást elrendelte. — Ennek folytán a sz.-régeni kir. járásbíró 1896. évi 11637. sz. kiküldő végzése folytán az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében Bárbu Patricius ügyvéd a végrehajtató képviselő szóbeli jelentkezésre, a még eddig fennálló 115 frt t. ke, ennek 1896. évi május 18-ik napjától járó 6% kamatai, s az eddig 35 frt 20 kbrban megállított költségek iránt, a 697—1896. végh. sz. végrehajtási jegyzőkönyv alapján, végrehajtató, foglaltatók és felülfoglaltatók javára is, a mennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t.-cz. 103. §-ára, az árverésnek Radnótfájan, a végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határnapul 1897. évi január hó 30-ik napjának délutáni 2 órája kitűztetik, a mikor a bíróilag lefoglalt 1 gönne, 2 kanca, 2 szekér, 2 borjú és 6 szekér szena a legtöbbet ígérőnek, az idézett t.-cz. 108 §-ában megállított feltételek mellett, készpénzt, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Egyszermind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t.-cz. 111. és 112. §§-al értelmében az Árverés kezdetéig alulírt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a későbbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Sz.-Régenben, 1897. évi január hó 10. napján.

VIRÁG KÁROLY,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 5045—1896.

70. (2—3)

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1873-ik évben felépült és kibutorozott két emeletű, 38 helységből álló városi vendéglő Szász-Régenben a főpiacon, a M.-Vásárhelyi—Szász-Régeni vasút végállomásán 6 évre az 1897. évi Octóber hó 1-étől 1903. évi Szeptember hó 30-ig terjedő időre

1897. évi Február hó 24-én

délelőtt 10 órakor a Szász-Régeni városi tanácsbáznál nyílt árverezés útján és írásbeli ajánlatok elfogadása mellett haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár 4000 frt, mint egy évre fizetendő haszonbér, melynek 10%-kát minden árverezni kívánó bánatpénzül letenni köteles. A többi árverezési feltételek a városi tanácsbáznál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Szász-Régen város képviselő-testületének 1897. évi január hó 16-án tartott üléséből.

Fromm Traugott,
polgármester.

Leonhardt Arnold,
főjegyző.

Kolozsmegye

Mező-Királyfalva község határán

az állami út mentén

egy 200 holdan felüli
tagosított birtok,

fölszerelve gazdasági épületekkel,
több egymásutáni évre haszonbérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítás a bánffy-hunyadi I. jegyzőnél, esetleg a helyszínén. 75. (1—2)

Építési irodáimat

van szerencsém továbbra is a n. é. építető közönség b. figyelmébe ajánlani, hol a mai kor igényeinek megfelelően teljesítek építési tervrajzok és költségelőirányzatok elkészítését, valamint elvállalok helyben vagy vidéken kisebb-nagyobb építkezések kerestül vitelét.

Építési iroda Kolozsvárt: Külmonostor-utca 55. sz.

" " Budapest: Délibáb-utca 23. sz.

46. (4—4)

Teljes tisztelettel;

CZAKÓ LAJOS,
építő-mester.

Mezőgazdasági bank

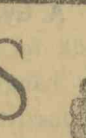
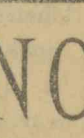
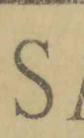
takarékpénztár részvénytársaság
Kolozsvár (Jókai-utca 3. sz., emelet.)

Betétek után naptól napig
5% kamatot
fizet, s a tőke-kamat adót is az intézet sajátjából fedezi.

Minden a bank és takarékpénztári ügyletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál:

700. (19—25)

az igazgatóság.

SÁRGA JÁNOS
ÉKSZER- ÉS ÓRA-ÜZLETÉBEN

KOLOZSVÁRT, HID-UTCZA 11. SZÁM ALATT.

Előnyös ár mellett, nagy választékban és izléses kivitelben raktáron vannak:

arany- és drága-kő ékszerek, ezüstnemük,
arany láncok, jegy-gyűrűk, schweitz arany-, ezüst-, fali-, inga- stb. órák,

Antique ezüstnemük és órák.

Ékszerek, arany-, ezüstnemük teljes értékben megvételnek vagy becséreltetnek.

Javítások pontosan.

Becsés pártfogást kérve tisztelettel **SÁRGA JÁNOS.**

822. (22—100)

ELADÓ TÉGLAGYÁR.

A városhoz közel (Szentgyörgy-hegyében)

bérbe kiadott 8%-ot jövedelmező,

12 hold területtel, igazgatói és mesteri lakással, islálló és kocsi-szinnel, 2 kemenczével, 12 darab 30 méteres hosszú szárító-szinnel és teljes felszereléssel

azonnal eladó.

Értekezhetni: KONCZ ERNŐ építő-mesterrel Kolozsvárt, Nagy-utca 48. szám alatt. 56. (3—4)

Feltűnő olcsó jó tűzifa!

Hasáb és dorong tölgyfa vegyesen.

Egeres állomásán egy waggon 100 m. m. 32 frt.

Kolozsvárt házhoz szállítva 46 frt.

Első minőségű usztatlan hasáb bükkfa.

Sósmazó (Szamosvölgy) állomásán 100 m. m. 32 frt.

Kolozsvárt házhoz szállítva 58 frt.

Megrendelhető:

REICH MÓRNÁL Kolozsvárt, Nagy-utca 5. sz.

Vidéki megrendelések 10 frt előleg beküldése ellen utánvét mellett eszközöltetnek.

FAÁRAK.

Vasuti szállítási díjak tájékoztatásul:	Egeresről,	Sósmazóról
Apahidára	8 frt 69 kr.	15 frt 69 kr.
Kolozs-Karára	9 frt 69 kr.	20 frt 69 kr.
Virágos-Völgyre	11 frt 69 kr.	22 frt 19 kr.
Gyéresre	13 frt 69 kr.	23 frt 69 kr.
Tordára	14 frt 69 kr.	24 frt 69 kr.
Kocsárdra és M.-Ujvárra	15 frt 69 kr.	25 frt 69 kr.
Maros-Ludasra	18 frt 69 kr.	28 frt 69 kr.

Kolozsvárt, vasuti raktárból (Csuszda):

Teljes 4 kbm. nem usztatott I. oszt. hasáb bükkfa	10 frt 50 kr.
" 4 " " hasáb cserfa	9 frt — kr.
" 4 " " hasáb és dorong tölgyfa	8 frt — kr.

házhoz szállítással 1 frttal drágább.

Tölgyfa-pallók htdlásnak, selejt Slipperek, kerítési oszlopok mindig kaphatók.

REICH MÓR,

65. (2—10)

Nagy-utca 5. sz., I. em. (Telephon sz: 270.)

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA

ELSŐ ERDÉLYI LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB MINŐSÉGŰ

KEFE- ÉS ECSET-GYÁRA,

Kolozsvárt, Jókai-utca (belszén) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

GYÁRTMÁNYAIMAT,

melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat föltulmálják és a melyek több országos és iparkiallításokon érdem érmekkel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári országos kiállításon 1879 ezüst éremmel lett kitüntetve.	A Szolnoki-doboka megyei gazdasági egylet termény, állat és iparkiallításán 1887. bronz éremmel lett kitüntetve.	A budapesti országos kiállításon 1885. nagy éremmel lett kitüntetve.

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállításon „Milleniumi nagy éremmel” lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó ezikkekből a legfinomabtból a legegyszerűbbig.

Elvállalok mindennemű gépkefék javítását, avagy ujjá készítését.

A legjobb romániai sertéből készítek továbbá parket fénykeféket, festő- (Steinpenelik), meszelő- és kendertisztító-, fedelfestő ecseteket, fodrász gömbkeféket, ruha-, haj- és bárszonykeféket mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből.

720. (28—x)

Kivánatra árjegyzéket azonnal küldök.